

INTERNATIONAL JOURNAL OF HUMANITIES AND EDUCATION (IJHE),
VOLUME 5, ISSUE 11, P. 763 – 785.

ULUSLARARASI BEŞERİ BİLİMLER VE EĞİTİM DERGİSİ (IJHE), CİLT 5,
SAYI 11, S. 763 – 785.

Nikolay Gogol'un "Bir Delinin Hatıra Defteri" Çevirilerinde Üslup Farkının Oluşturduğu Anlamsal Sorunlar¹

Şeyma KOÇER²

*"Düşünceleri, duyguları ve izlenimleri başkalarıyla paylaşmak dünyadaki en büyük mutluluklardan
birdir."*

N.V. Gogol

(Bir Delinin Hatıra Defteri)

Özet

Çalışmada, Gogol'un, *Bir Delinin Hatıra Defteri* (Записки Сумасшедшего, 1835) adlı eserinin Rusça aslından Türkçeye Nihal Yalaza Taluy (1966) ve Uğur Büke (2018) tarafından yapılan çevirileri karşılaştırmalı modelde incelendiğinde üslup bakımından iki farklı örnek gözlemlenmiştir. Gogol'un, soylu bir memurun, müdürünün kızına aşık olması ve sonrasında yaşadığı trajikomik olayların ironik bir şekilde anlatıldığı *Bir Delinin Hatıra Defteri* (Записки Сумасшедшего, 1835) adlı eserinin Rusça aslından Türkçeye Nihal Yalaza Taluy (1966) ve Uğur Büke (2018) tarafından yapılan çevirileri karşılaştırmalı modelde üslup bakımından incelenmiştir. Söz konusu çevirilerde, kaynak metin ve erek metin arasındaki türsel ve bireysel deyiş kayması ve erek kitle üzerinde yarattığı anlamsal sorunlar üzerinde durulmuştur. Karşılaştırma sonucunda her iki Türkçe çeviri, Edimsel Eşdeğerlik Kuramı ve Yorumlayıcı İnceleme Metoduyla incelenmiş ve Newmark'ın "V Diyagramı" teorisiyle yorumlandığında, kaynak metin ve erek metin arasında oluşan söylemsel fark, her iki çevirmenin aynı cümleyi, "Burnu altından yapılmamış ya" ve "Burnu ağzının altında değil" ya da "Fransız kralının" ve "Cezayir beyinin" örneklerinde görüldüğü üzere anlam kaymalarına yol açtığı ve eseri özünden uzaklaştırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar ile bu durumun çeviride kullanılan yöntem farklılığından ortaya çıktığı görüşü benimsenmiştir. Çalışmanın, ayrıca, Rusça edebi metin çevirilerinin çeviribilim açısından değerlendirilmesi önemini arttırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gogol, Bir Delinin Hatıra Defteri, Çeviribilim, Eşdeğerlik, V Diyagramı.

Semantic Problems Caused by Nikolay Gogol's Translation of "Diary of a Madman"

Abstract

In this study two different examples have been observed in terms of style when the translations of Gogol's Memo-Book (Записки Сумасшедшего, 1835) from Russian origin to Turkish by Nihal Yalaza Taluy (1966) and Uğur Büke (2018) which were examined in the comparative model. His translations of Gogol's love of a noble officer, his daughter to his daughter, and the book of a madman in which the tragicomic events of his later life are ironically told (Записки Сумасшедшего, 1835) by Nihal Yalaza Taluy (1966) and Uğur Büke (2018) comparative model in terms of style. In these translations, it is emphasized that the type and the individual expression shift between the source text and the target text and the semantic problems created on the erect mass. As a result of the comparison, Turkish translation, Operational Equivalence Theory, and Interpretative Review Method were used and interpreted by Newmark's ek V Diagram Inda theory. The discursive difference between the source text and the target text is that both translators cause meaning shifts, as seen in the examples of the same sentence, "Under the nose of the nose, not under the mouth" in or "The French king "and or "Algerian Pascha" were the results which were extracted. With the results obtained, it is adopted that this situation arises

¹ Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi II. Dil ve Kültür Çalışmaları Öğrenci Sempozyumu'nda sunulmuş bildiridir.

² Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi, E-posta: seymanurkocer89@gmail.com

from the difference in the method used in translation. In addition, the translation of Russian literary texts in terms of translation studies increases the importance of the study.

Key Words: Gogol, Diary of A Madman, Translatology, Eguivalence, V Diagram.

Giriş

Farklı dillerden çevrilen edebi eserlerde gerek dilbilimsel gerekse söylemsel anlamda çeşitli engellerle karşılaşmak mümkündür. Zira kaynak dilden erek dile çevrilen eserler hem okuyucuya metindeki duyguyu aktarabilmek hem de tüm bunları yaparken anlam bütünlüğüne dikkat ederek dilbilgisi kurallarına da riayet ederek özden uzaklaşmadan sunabilmek açısından oldukça önemlidir. Bu bağlamda çeviribilim ve metotlarını doğru yorumlayabilmek iyi bir çeviri yapmanın ön koşuludur. Bu ön koşul, erek kitlenin, kaynak dildeki eseri doğru algılayabilmesi açısından oldukça önemlidir. Aksi takdirde kaynak dildeki eser, okuyucu tarafından, olması gerekenden farklı bir yargı ile sonuçlanabilir.

Çeviribilim alanında, dilsel eşdeğerlikten çok diller arasında ‘söz’ün duruma, kişiler arası ilişkilere, konu alanlarına bağlı eşdeğerliği inceleme gereci olarak kullanılır. Bunu, dilbilim odaklı yaklaşımlar ‘eşdeğerlik’ teriminden çok, ‘yerine konulan’ ve ‘yerine konan’ terimlerini kullanmayı yeğler. Ne var ki çeviribilimin geniş yelpazesi göz önüne alındığında, bu şekilde sözcük, tümce veya metin düzeyinde eşdeğerlik ilişkilerine dayalı bir modelin de zamanla yetersiz kaldığı görülür” (Yazıcı, 2005, s. 22).

Bu bağlamda alanın öncü isimlerinden Peter Newmark, Juliane House, Ian Mason gibi çeviribilimcilerin çeviride kalite değerlendirmesine yönelik oluşturduğu temel ölçütler arasında başlıcaları şunlardır:

1. Metin türü ve işlevi
2. Erek metnin kaynak metnin biçimsel özelliklerini ne derecede karşıladığı
3. Tematik benzerlik
4. Erek metnin iç tutarlılığı
5. Erek metnin kaynak metinde amaçlanan etkiyi ne derecede yarattığı
6. Sözcük ve dil kullanımı (terimler, özel deyişler, ödünç sözcükler vb.) (Akt:Tahir Gürçağlar, 2016, s. 78)

Aynı eserin farklı çevirilerini okuyan kişilerde eserin yorumlanma biçimi ve edinilen izlenim genelde farklıdır. Bu çalışmada kaynak metinden erek metne çeviride kıstas alınan iki örneğe ve bu örneklerin üslup bakımından oluşturduğu farklılıklara değinilmiştir. Çeviribilimin alt basamaklarından olan eşdeğerlik kuramı ve yorumlayıcı inceleme metodu yardımıyla söz konusu iki çeviri arasındaki deyişsel kaymalar karşılaştırmalı modelde incelenmiştir. Bu bağlamda ünlü dilbilimci Karel Hausenblas, çevirmenin çevrilecek yapıyla ilişkisini şu sözlerle özetler: “Eş zamanlı bir özdeşlik ve ayrılık söz konusudur burada” (Akt:Rifat, 2008, s. 88).

Çevirmenin tek görevi kendisini “özgün metinle ‘özdeşleştirmek’ değildir; bu olsa olsa saydam bir çeviriye yol açar. Çevirmenin özgün metinden örgensel olarak ayrılmaya, bağımsız davranmaya da hakkı vardır; bu bağımsızlık, özgün metin uğrunda kullanıldığı, onu canlı bir yapıt olarak yeniden-yaratmak için

kullanılan bir teknik olduğu sürece, özgün metnin temel anlamsal özünü onun başka bir dilsel yapıya kaydırılması arasında bağlılık- özgürlük eksenini boyunca bir eylemsel gerilim oluşturur. (Rifat, 2008, s. 88).

Çalışmanın ilerleyen kısımlarında ise, çözümleyici olarak kullanılan bu metotlar, Newmark'ın "V Diyagramı" teorisiyle detaylı bir şekilde yorumlanmaktadır. Tüm bu bilgiler ışığında sonuç olarak, kaynak metin ve erek metin arasında oluşan söylemsel farkın yol açtığı anlam kayması ve deyiş kayması gibi sorunlar gözlemlenmektedir.

Nikolay Vasilyeviç Gogol (1809-1852)

Ukraynalı bir çiftlik sahibinin oğluydu; dul kalan annesi tarafından büyütüldü. 1828'de büyük umutlar ve görkemli tasarımlarla Petersburg'a gitti, ama önce küçük bir memur, ardından bir kız okulunda tarih öğretmeni olarak yoksulluk içinde yaşamak zorunda kalarak düş kırıklığına uğradı. İlk kitabı (*Masallar, Veçera na hutore bliz Dikanki, Вечера на хуторе близ Диканьки*, 1831) hemen ilgi gördü: neşeli, gözü pek, Ukrayna folklorundan esinlenen bu hikâyelerde bile, tedirgin edici bir yan, kötülüğün tertemiz bir yaşamı darmadağın edişi vardır. Gogol'un tedirginliği, daha sonraki öykülerinde (*Mirgord*, 1835 ve *Arabeski*'de, 1835) iyice arttı: Gogol bu anlatılarında sıradanlığı ve can sıkıntısının büyük bir ustalıklarla karikatürleştirerek çizer. *Nevski Bulvarı (Nevskij Proskpekt, Невский проспект, 1835)*, *Bir Delinin Hatıra Defteri (Zapiski sumaşedşevo, Записки Сумасшедшего, 1835)* ve *Portre (Portret, Портрет 2000)*, gerçek dünyada başlayıp delilik dünyasına kayar, düş kâbusa, trajik gülünce dönüşür. İnanılmaz bir varsayıma dayanan *Burun*'da (*Nos, Нос, 1835*) ve *Palto*'da (*Sinel, Шинель, 1842*), Gogol, gülünç ya da merhametli görünüşü altında, bireylerin asıl kişiliklerini acı bir biçimde ortaya koyar. Okuyucu güler ama, *Müfettiş (Revizor, Ревизор, 1836)* ve *Ölü Canlar*'daki (*Myortive duşi, Мёртвые Души, 1842*) kukla benzeri kahramanları gördükten sonra, bu gülüşü açık bir nefrete dönüşür. *Müfettiş*'in üzerine çektiği şimşeklerden aşkına dönen Gogol (1836), alelacele Rusya'yı terketti. Almanya ve İtalya yolculuklarının ardından birkaç hafta için Moskova'ya döndükten sonra bu kez de Viyana'ya gitti. 1841'de ülkesine döndüğünde *Ölü Canlar*'ı tamamlamış bulunuyordu. Sansürün gerektirdiği birkaç değişiklik yapıldıktan sonra, kitap 1842'de yayımlandı. Çağdaşlarına göre Gogol bu yapıtında gerçekçi bir yergi ortaya koymuş ve insanların zaafalarını acımasızca gülünçleştirmişti; Oysa Gogol'un, bilincinin derinliklerinden çekip çıkardığı insan kuklalarıyla kurduğu dünya, toplumsal ya da manevi düzeyi aşan metafizik bir bakışa dayanıyordu: bir kadını ya da bir Rusya manzarasını seyrederken tasarladığı parlak lirik parçalarla örülmüş trajik bir bakıştır bu. Yarattığı yıkıcı güçten dehşete kapılan Gogol, yaptıklarını telafi etmek istiyordu; fanatik bir din adamına açıldı, hac ziyareti için Kudüs'e gitti ve *Ölü Canlar*'a aydınlatıcı bir bölüm ekledi. Ancak, bu bölüm, düşmanlarının ağzını kapamaktan başka bir işe yaramadı. Gogol yazdıklarından memnun değildi; bunalıma düşerek 1852 Şubatının bir gecesini müsveddelerini yaktı. Son günleri büyük acılar içinde geçti. Onu

Koçer, Ş.

riyakârlıkla suçlayan dostlarıyla bozuştı, gizemli bir coşkuyla sinir bozukluğu arasında gidip geldi, oruçtan bitkin düşmüş ve lânetleme korkusuyla dehşete kapılmış olarak 1852 Şubatında 43 yaşındayken öldü (Nikolay Vasilyeviç Gogol Eserleri | idefix, 1996). Ayrıca Rusya doğumlu Fransız yazar ve tarihçi Henri Troyat, Gogol'un biyografisini ele aldığı kitabında ondan şu sözlerle bahseder:

Avrupalı okuyucular, Rus edebiyatında hep Dostoyevski ve Tolstoy'u tercih ederler. Oysa Rus okuyucusu, bu her iki yazarı gölgede bırakan bir başka yazarı, Gogol'ü beğenir. Gogol gaga burunlu, kuş bakışlı, alaycı, ufak tefek bu adam, spontane dehası ile devrinin yazarları arasında asla görülmemiş bir mucizedir. Tüm etkilerden sıyrılıp okuyucuları bir kabus dünyasında gülme ve ıstıraba boğar. Yaşamı, içini kemiren çelişkileri halletmek için korkunç bir savaştır. Mücadeleci yüzü, birbiri üzerine konmuş on maskenin ağırlığı altında ezilmektedir. Samimi olmak isteğiyle işkence çeken bir Mitomandır. Cömertlik duygusu içinde yanan bir bencildir, inziva açlığı rüyası ile gururlu, kendini insanlığa zorlayan, etrafını saran kadınlara fazilet dersi veren bir iktidarsız; dünya nimetlerine bağlı bir dindardır. İşte Gogol bana böyle göründü; onu bu gözle resmetmeye çalıştım (Troyat, 2000).

Türk Okuyucusunun Gogol ile Tanışması

Türk okurunun Nikolay Gogol ile tanışması 1937 yılında Hilmi Kitabevi'nden yayınlanan Avni İnel/Vecihi Görk'ün "Müfettiş" çevirisi ve 1938 yılında Remzi Kitabevi'nden yayınlanan Hasan Ali Ediz'in çevirisi olan "Mayıs Gecesi" eseriyle başlar. Devamında 1944 yılında Maarif Vekâleti Neşriyatı'nda yayınlanan ve çevirisini Erol Güney'in yaptığı "Müfettiş" eserini, aynı yıl "Müfettiş" in Maarif Vekilliği Neşriyatından Erol Güney ve Melih Cevdet Anday çevirisiyle ikinci kez yayınlandığını görüyoruz. Daha sonraki yıllarda N. Gogol eserlerine yoğun bir ilginin göstergesi olarak eserleri farklı çevirmenlerce Türkçeye aktarılır, farklı yayınevlerinde yayınlanarak yazarın ismini tanınır konuma getirir (Üçgül, 2018).

Çalışmanın ana malzemesi olan Gogol'un, "Bir Delinin Hatıra Defteri" adlı eserinde, âşık olduğu kızın bir aristokrat ile evleneceğini öğrendiğinde hayatla bağlantısı kopma noktasına gelen bir adamın deliliğe teslim oluşu anlatılır. Trajikomik olaylara yol açan Rus hiyerarşisinin çürümüşlüğü ve sınıf ayrımının toplumu ezen baskısı ele alınırken, bir yandan da hayatta kendine bir yer bulmaya çalışan insanın umutsuz arayışı gözler önüne serilir (Vasilyeviç Gogol, 2018).

Türk tiyatrosunda önemli bir yerde edinmiş olan Gogol'un Bir Delinin Hatıra Defteri, ilk kez *Genco Erkal*'ın, 1965 yılında *Ankara Sanat Tiyatrosu*'nda sahnelediği, daha sonra 1969 ve 1992 yıllarında değişik yorumlarla iki kez daha yönetip, oynadığı, Türkiye'de oynanan ilk tek kişilik oyun olarak tarihe geçmiştir. Yıllar boyunca sanatçı Genco Erkal, aynı eseri üç kez, üç değişik yorumla sahnelemiştir. Ülkemizde en çok oynayan bir diğer isim *Erdal Beşikçioğlu*'dur. 2008 yılından 2015 yılına kadar Ankara Devlet Tiyatrosu'nda hiç ara vermeden, kapalı gişe oynamıştır. Erdal Beşikçioğlu, Bir Delinin Hatıra Defteri sayesinde 2009 Baykal Saran Tiyatro Ödülü'nü ,2010 Cüneyt Gökçer Oyuncu Ödülü'nü, 2013 Savaş Dinçel Tiyatro Ödülü'nü almıştır. Oyunu ön plana çıkartan bir diğer isim ise 2004 yılından bu

yana *Atölye Tiyatrosu'nda* başarılı işlere imza atan Erdem Topuz'dur. Genco Erkal ve Erdal Beşikçioğlu'nun yanı sıra Erdem Topuz, oyundaki performansı ile Türk tiyatro tarihine geçecek başarıya imzasını atmıştır. Erdem Topuz'un tek başına yorumladığı "Bir Delinin Hatıra Defteri", 2014 Arkhangelsk Uluslararası Tiyatro Festivali'nde bin kişiye Türkçe sahnelenen ilk Rus klasiği olmuştur ve büyük ilgi toplamıştır (Fakibaba, 2016)

Çalışmanın diğer malzemelerinden olan çeviri metinlerinden ilki Uğur Büke'ye aittir. Ankara Üniversitesi DTCF Rus Dili ve Edebiyatı bölümünü bitiren Büke, 1983 yılından beri Rus edebiyat çevreleriyle ilişkisini sürdürmüş ve çevirmenin, birçok dergi ve gazetede Sovyet ve Rus Edebiyatı ile ilgili yazıları yayınlanmıştır. "Anna Karenina", "Ve Gülümsedi Tanrı Her Sözcükte", "Arsenyev'in Yaşamı", "Arbat Çocukları" çevirilerinden bazılarıdır. Türkiye Yazarlar Sendikası üyesi olan Uğur Büke, halen İstanbul'da yaşamaktadır (Vasilyeviç Gogol, 2018).

Çalışmada incelenen ikinci çeviri metni yazar ve çevirmen Nihal Yalaza Taluy'a aittir. Nihal Yalaza Taluy öykücü, romancı Hayreddin Ziya Taluy'un eşidir. Liseyi Rusya'da bitirdi. Fransızca ve Almanca öğrendi. Türkiye'ye yerleşince yazı dünyasına yöneldi. Yazarlık ve çevirmenlik yaptı. Ankara Çocuk Esirgeme Kurumu çocuk dergisine ve Doğan Kardeş'e yazılar yazdı. Resimli Ay ve Varlık dergilerine Rusçadan öyküler çevirdi. Daha sonra Rus klasiklerinin birçoğunu Türkçeye kazandırdı. Başta Dostoyevski, Tolstoy, Gogol, Turgenyev, Çehov, Puşkin, Gorki'nin olmak üzere Rus edebiyatından çok sayıda kitap çevirdi. Ayrıca çocuklar için Çin Masalları, Çocuk Piyesleri, En Güzel Dünya Masalları, Binbir Gece Masalları, Kimsesiz Çocuk, Kırmızı Saçlı Çocuk gibi yapıtları çevirdi, derledi. (Nihal Yalaza Taluy | Onk Ajans, 1959)

Yöntem

Bu çalışmada karşılaştırmalı yöntemle incelenen iki farklı çeviri üzerinde durulmuş ve bu çeviriler karşılaştırmalı olarak incelenirken edimsel eşdeğerlik kuramı ve yorumlayıcı inceleme metotları kıstas alınmıştır. Bunun yanı sıra bireysel ve türsel deyiş kaymalarına da karşılaştırmalı olarak değinilmiştir.

Edebiyat eleştirmeni, dilbilimci ve çevirmen Akşit Göktürk'e göre eşdeğerlik: "Özgün metnin, kendi dilinin okurunda uyandırdığı etkinin, çeviri metninde de çeviri dili okurunda uyandırabilmesidir." şeklinde tanımlanmıştır (Göktürk, 2016, s. 60). Eşdeğerlik kuramı genel olarak Eugene Nida, Gideon Toury, Werner Koller, Roman Jakobson gibi çeviribilimciler tarafından farklı şekillerde kategorize edilerek tanımlanmakla birlikte, edimsel eşdeğerlik kuramı, Mısırlı çeviribilimci Mona Baker tarafından "Çeviri metnin kaynak metinle bağlaşıklık ve bağdaşıklık açısından örtüşmesi olarak değerlendirilmiştir" (Akt:Yazıcı, 2005, s. 122). Bu amaçla kaynak metinden yola çıkılmış ve kaynak metindeki bağlaşıklık ve buna

Koçer, Ş.

bağlı olarak bağlaşıklığın çeviri metinde nasıl sağlanabileceği üzerinde durulmuştur. Baker dilbilim alanında çeviribilimci olan Halliday ve Firbas'ın söylem çözümlemesinden yola çıkarak tümcedeki öğelerin iletişimsel değerine göre sıralanışını ele alan 'iletişimsel devingenliği' ve bu bağlamda Firbas'ın geliştirdiği "işlevsel tümce kuramı"nı kendine dayanak almıştır (Yazıcı, 2005, s. 122)

Yorumlayıcı inceleme (Hermeneutik) metodunda ise, "Eserin belirleyici ögesinin, yazarın çoğu kez bilinçsiz eğilimine bağlı olduğuna, bu eğilimin yorumlanarak ortaya çıkarılması ilkesine dayanır." (Aytaç, 2016, s. 106)

Bireysel deyiş kayması, çevirmenin kendi dil seçiminden kaynaklanan kaynak metindeki ifadeden uzaklaşma durumudur. Diğer bir deyişle çevirmenin kişisel alışkanlıklarından, karakter yapısı veya tercihlerinden kaynaklanabilen bir durumdur. Söz konusu durumda çevirmen ilgili metnin bire bir ya da yakın anlamını seçmek yerine hayal gücünü kullanmayı tercih eder ve kaynak metindeki ibarenin erek dilde bire bir denk düşen kavramlarını kullanmak yerine farklı kavramlar kullanarak duygu katmak ister.

Türsel deyiş kayması, konusal kayma nedeniyle metin türüyle ilgili kayma olarak tanımlanmaktadır. "Çeviri sürecinde gerçekleşen deyiş kaymalarının nedeni, çevirmenin yapıtı değiştirmek istemesi değil, yapıta olabildiğince bağlı kalarak onu yeniden yaratmaya çalışması ve onu örgensel bütünlüğü içinde kavramaya çalışmasıdır" (Rifat, 2008, s. 88).

Slovak çeviribilimci Anton Popoviç'in deyiş kayması kuramı; bireysel, türsel, konusal, bünyesel ve olumsuz kaymalar olmak üzere 5'e ayrılır. Söz konusu çalışmada, türsel ve bireysel deyiş kayması olmak üzere iki türe değinilmiştir (Yazıcı, 2005, s. 85).

Bulgular: Çevirilerde Üslup Farkından Dolayı Ortaya Çıkan Anlamsal Sorunlar

Çalışmada, karşılaştırma yöntemiyle, Gogol'un kaynak metni olan "Bir Delinin Hatıra Defteri" adlı eserinin Nihal Yalaza Taluy ve Uğur Büke çevirileri aşağıdaki örneklerde gözlemlendiği üzere bireysel ve türsel deyiş kayması, edimsel eşdeğerlik kuramı ve son olarak "V Diyagramı" teorisinden de faydalanılarak kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Çevirmenlerce kullanılan ifadelerin, erek kitle cephesinden bakıldığında, kaynak metinle özdeşlik göstermesi ya da gerek anlamsal gerek sözdizimsel olarak kaynak metinle paralellik göstermemesi durumunun artıları ve eksileri örneklerle açıklanmıştır.

Bireysel Deyiş Kayması

Anton Popoviç'in bireysel deyiş kayması kuramı kapsamında aşağıdaki örnekler izlenmiştir.

- *Büke* : Bugün olağanüstü bir macera yaşadım (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 7).
- *Taluy* : Bugün önemli bir olay oldu (Gogol, 2017, s. 5).

- *Gogol* : Сегодняшнего дня случилось необыкновенное приключение (Васильевич Гоголь, 1977, s. 157).

Yukarıdaki örnekte görüldüğü üzere, kaynak metinde Rusça olarak belirtilen Gogol'un ifadesi, her iki çevirmende de farklı şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Kaynak metinde “*olağanüstü*” manasına gelen sözcük, Büke çevirisinde kaynak metinle bire bir örtüşürken, Taluy çevirisinde kullanılan “*önemli*” kelimesi *olağanüstü* kelimesiyle aynı anlamı karşılamamaktadır. ‘*Önemli*’ kelimesi, TDK sözlüğünde mühim, ehemmiyetli anlamlarına gelirken; ‘*olağanüstü*’ kelimesi, alışılmıştan, benzerlerinden farklı olan, fevkalade ve önceden tasarlanmamış olan anlamlarına gelmektedir. Önemli olmak, bir kişi ya da nesne için önem atfedilen şeye karşı hazırlıklı olmayı ve özenli bir davranış biçimini gerektirirken; olağanüstülük, olumlu ya da olumsuz anlamda öngörülemezlikle bağdaşıklık gösterir.

- *Büke* : Düzgün yazma işi sadece bir soyluya özgüdür (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 10)
- *Taluy* : Yazı yazmayı insanlar bile doğru düzgün beceremiyor, ancak soylu kişiler bu işin altından kalkabiliyor (Gogol, 2017, s. 7).
- *Gogol* : Правильно писать может только дворянин (Васильевич Гоголь, 1977, s. 159).

Yukarıdaki örnekte de iki farklı çeviri söz konusudur. Rusçadaki “*мочь*” fiili kaynak metindeki cümlede 3.tekil şahısta может olarak çekimlenmiştir. Rusçadaki “*мочь*” fiilinin Türkçe karşılığı -ebilmek’tir. Bu yüzden Rusça kaynak metindeki çevirinin tam karşılığı “*Yalnızca soylular düzgün yazabilir*” şeklindedir. Büke çevirisi, “*Düzgün yazma işi sadece bir soyluya özgüdür*” şeklindeyken, Taluy çevirisinde, “*Yazı yazmayı insanlar bile doğru düzgün beceremiyor, ancak soylu kişiler bu işin altından kalkabiliyor*” şeklinde bir kullanım tercih edilmiştir. Büke çevirisinde -ebilmek fiili kullanılmamasına karşın kaynak metindeki ifadenin tam karşılığı erek kitleye yansıtılabiliyorken, Taluy çevirisinde yazı yazmayı düzgün insanların bile becerememesi gibi olumsuz bir durumdan bahsedilmiştir ki bu da kaynak metinle eşdeğerlik göstermeyen bir ifade olmuştur. Ayrıca yine kaynak metinde ‘işin altından kalkamamak’ gibi bir ifade bulunmazken, Taluy çevirisinde kaynak metin dışı ekleme yapıldığı gözlemlenmektedir.

- *Büke* : Seninkinden çok daha iyi bir nam kazanırız (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 18).
- *Taluy* : Bizim de oturacak mükellef bir dairemiz olur, belki seninkinden de ala! (Gogol, 2017, s. 11)
- *Gogol* : Заведем и мы себе репутацию ещё и получше (Васильевич Гоголь, 1977, s. 161).

Bu örnekte, Rusça kaynak metinde Gogol'un kaleme aldığı ifadenin kelimesi kelimesine karşılığı, “*Ediniriz bizde kendimize itibar hem de seninkinden çok daha iyi*” şeklinde olmakla birlikte bu cümleyi anlam bütünlüğünü bozmayacak bir bütün haline dönüştürdüğümüzde yaklaşık şöyle bir ifade elde etmiş oluruz: “*Seninkinden çok daha iyi bir itibar ediniriz.*” Birinci örnekte, “*Seninkinden çok daha iyi bir nam kazanırız*” şeklinde bir kullanım tercih

Koçer, Ş.

edilirken; ikinci örnekte, “*Oturacak mükellef bir dairemiz olur*” şeklinde kaynak dilde yer almayan sözcükler bulunmaktadır.

Türsel Değiş Kayması

Anton Popoviç’in türsel değiş kayması kuramı kapsamında ise aşağıdaki örnekler izlenmiştir.

- *Büke* : Gorohovaya sokağını geçtik, Meşçanskaya’ya oradan da Stolyarnaya’ya döndük, sonunda Kukuşkin Köprüsü’ne yöneldik ve büyük bir evin önünde durduk (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 11).
- *Taluy* : Gorohovaya sokağından Meşçanskaya’ya oradan da Stolyarnaya’ya saptılar. Sonunda Kukuşkin Köprüsünün karşısındaki büyük bir binanın önünde durdular (Gogol, 2017, s. 8).
- *Gogol* : Я развернул свой зонтик и отправился за двумя дамами. Перешли в Гороховую, поворотили в Мещанскую, оттуда в Столярную, наконец к Кокушкину мосту и остановились перед большим домом (Васильевич Гоголь, 1977, s. 159)

Rusça kaynak metinde yer alan *durmak, geçmek ve dönmek* fiilleri çoğul geçmiş zamanda çekimlenmesine karşın şahıs zamiri belirtilmemiştir. *Büke* çevirisinde, *durduk, geçtik, döndük* ve *Taluy* çevirisinde ise, *durdular, geçtiler, döndüler* kullanımları dilbilgisel anlamda sorun teşkil etmemekle birlikte, şahıs zamirlerinin birinci cümlede “*biz*” ikinci cümlede ise “*onlar*” şeklinde kullanıldığını gözlemlemekteyiz. Bu bilgilere ek olarak, her iki örnekte de ilgili cümlelerden önce “*Şemsiyemi açtım, iki bayanın peşine takıldım*” cümlesi kaynak metinle aynı şekilde kullanılmıştır. Türsel değiş kayması ile ilgili bir başka örnek aşağıda incelenmiştir.

- *Büke* : Çoktan dokuz olduğunu duyunca aceleyle giyinmeye başladım (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 7).
- *Taluy* : 10’ u çoktan geçtiğini duyunca aceleyle kalktım, giyindim (Gogol, 2017, s. 5).
- *Gogol* : Услышавши, что уже давно было десять я поспешил поскорее одеться (Васильевич Гоголь, 1977, s. 157)

Bu örnekte, kaynak metindeki ifade: “Çoktan 10 olduğunu duyduğumda “çabucak giyinmek için acele ettim.” İfadesi kullanılmakla birlikte, birinci çeviride, “*Çoktan dokuz olduğunu duyunca aceleyle giyinmeye başladım*” şeklinde bir ifade kullanılırken; *Taluy* çevirisinde, “*10’u çoktan geçtiğini duyunca aceleyle kalktım, giyindim.*” şeklinde bir çeviri gerçekleştirilmiştir.

Burada da türsel deyiş kayması yani konu bütünlüğünden sapmaya örnek teşkil edebilecek bir kullanımla karşı karşıya olduğumuzu söyleyebiliriz.

Yine bir başka örnekte türsel deyiş kayması şu şekilde ifade edilmektedir:

- *Büke* : Bilim adamlarının üç yıldır bunların ne anlama geldiğini çözmeye çalıştıkları ve hala bir sonuca varamadıkları konuşuluyordu (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 10).
- *Taluy* : Bilginler üç yıldır bunun ne dili olduğunu keşfetmeye uğraşıyorlarmış (Gogol, 2017, s. 7).
- *Gogol* : Говорят, в Англии выплыла рыба, которая сказала два слова на таком странном языке, что учёные уже три года стараются определить и ещё до сих пор ничего не открыли (Васильевич Гоголь, 1977, s. 159).

Bu örnekteki kaynak metinde, bilim adamlarının üç yıldır bunun ne dili olduğunu çözmeye çalıştıklarından ve hala bu zamana kadar bulamadıklarından bahsedilmektedir. Büke çevirisinde, bilim adamlarının bunun ne dili olduğunu çözmeye uğraştıklarından ve kaynak metinde olduğu gibi sonrasında hala bu zamana kadar bir sonuca varılamamasından söz edilmiştir. Ancak Taluy çevirisinde, bilginlerin üç yıldır bunun ne dili olduğunu çözmeye çalıştıklarından bahsedilmesine karşın, halen bu eylemin devam edip etmediğine dair bir sonuç ibaresi bulunmamaktadır.

Bu durumu destekleyici olması açısından bir diğer örnek aşağıda verilmiştir.

- *Büke* : Oysa şu bizim memur biraderlerin içinde öyle domuzlar var ki öldürsen tiyatroya gitmez, bedava bilet versen de fayda etmez (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 20).
- *Taluy* : Belki beleştten bir bilet geçince zahmet buyururlar, ama parayla tiyatroya gitmeyi akıllarının köşesinden geçirmezler (Gogol, 2017, s. 12).
- *Gogol* : А вот из нашей братьи чиновников есть такие свинины: решительно непойдёт, мужик, в театр; разве уже дашь ему билет даром (Васильевич Гоголь, 1977, s. 162)

Bu örnekte, kaynak metinde, “*Oysa bizim memur biraderlerin içinde öyle domuzlar vardır ki, adam kesin tiyatroya gitmez, ona hiç bedava bilet verilir mi?*” ifadesi bulunmaktadır. Büke çevirisinde kaynak metinle eşdeğerlik gösteren bir ifade bulunmasına karşın; Taluy çevirisinde kullanılan “*Belki beleştten bir bilet verince zahmet buyururlar...*” ifadesi hem kaynak metinden hem de Büke çevirisinden farklı bir yönde seyretmiştir. Dolayısıyla her iki çevirideki ifade anlamsal açıdan birbiriyle uyuşmamaktadır.

Edimsel Eşdeğerlik Kuramı

Çeviribilimci Mona Baker’ın 1992’de *In other words* başlığıyla yayınlanan kitabı yedi bölümden oluşmuştur. Bu yapıtta sözcük düzeyinde eşdeğerlik, metinsel eşdeğerlik:

Koçer, Ş.

bağlaşıklık ve edimsel eşdeğerlik gibi konular ele alınmıştır. Buna göre, yapıtta önce çeviribilim kavramları sözcük düzeyinde ele alınır. Örneğin eşdizimli sözcüklerin farklı dillerdeki çevirileri, bunların farklı dillerdeki çevirisinde başvurulan “ödünçleme” gibi yöntemlerden de söz edilerek kavramsal bilgiye yer verilmiştir.

Baker, edim bilimi iletişim ortamında taraflar arasında dilin kullanımı olarak tanımladıktan sonra, edimsel eşdeğerliği kendine hedef seçmiştir. Buna göre edimsel eşdeğerlik, çeviri metnin, kaynak metinle bağlaşıklık ve bağdaşıklık açısından örtüşmesi olarak değerlendirmiştir. (Akt:Yazıcı, 2005, s. 122)

Bir diğer deyişle edimsel eşdeğerlik kuramı uygulanırken, erek kitleye, kaynak bilgiyi çeşitli yöntemler kullanarak indirgeyecek bir mekanizma anlamına gelen lokalizasyon(yerelleştirme) yapılır. Bu bağlamda Kaynak dilin anlaşılabilir sınırlarda doğallığını korumak ve erek kitleye ana düşünceyi yansıtabilme açısından edimsel eşdeğerlik kuramının yerinde kullanılması oldukça önemlidir.

- *Büke* : Ne olduğunu şeytan bilir (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 51).
- *Taluy* : Şeytanın içinden çıkamayacağı bir şey vardı (Gogol, 2017, s. 28).
- *Gogol* : Было чѣрт знает что такое (Васильевич Гоголь, 1977, s. 173)

Yukarıdaki örnekte kaynak dilde “*Ne olduğunu şeytan bilir.*” söylemi *Büke* çevirisinde aynen kullanılmakla birlikte; *Taluy* çevirisinde “*Şeytan’ın içinden çıkamayacağı bir şey vardı.*” şeklinde çevrilmiştir.

- *Büke* : Fransız kralının burnunun altında bir şiş olduğunu biliyor musunuz? (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 64)
- *Taluy* : Cezayir beyinin burnunun altında kocaman bir ben varmış!.. (Gogol, 2017, s. 33)
- *Gogol* : А знаете ли, что алжирского дея под самым носом шишка? (Васильевич Гоголь, 1977, s. 176)

Yukarıdaki örnekte, kaynak metinde geçen ifadenin tam karşılığı “*Cezayir Beyi*”dir. Bu açıdan bakıldığında *Taluy* çevirisinde kaynak metindeki bu ifadenin tam karşılığı bulunmaktadır. *Büke* çevirisinde ise, aynı kavram “*Fransız Kralı*” olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum edimsel eşdeğerlik kuramı açısından değerlendirildiğinde kaynak metinle bağlaşıklık ve bağdaşıklık açısından örtüşmeyen bir örnek niteliği taşımaktadır.

Newmark’ın “V Diyagramı”

Çeviribilimci Peter Newmark, bilimsel metinlerin yanı sıra toplumsal, siyasal ya da yazınsal metinlerin çevirisinde de iki tür yöntemden söz etmiştir. Bunlar sırasıyla anlamsal (semantic)

ve iletişimsel (communicative) çeviri yöntemidir. Bu yöntemler kaynak dil ve erek dil odaklı olmak üzere, “V” şeklinde bir eğri oluşturur. Buna göre Newmark şu şekilde bir sıralama yapmıştır.

<i>Kaynak dil odaklı</i>	<i>Erek dil odaklı</i>
<i>Sözcüğü sözcüğü sözcüğüne</i>	<i>Uyarlama</i>
<i>Sözdizimsel</i>	<i>Özgür çeviri</i>
<i>Sadık çeviri</i>	<i>Deyimsel çeviri</i>
<i>Anlamsal çeviri</i>	<i>İletişimsel çeviri</i>

Tabloya göre kaynak dil odaklı sol kısımda amaç, kaynak metne bağlı kalarak, çeviri ürününde metin içi bağlamın sözdizimsel, anlamsal, dilbilgisel ya da sözcük düzeyinde nasıl korunabileceğiyle sınırlı kalmıştır. Newmark hem anlamsal çeviri hem de iletişim amaçlı çeviride “eşdeğerliği” çeviri öncesi ya da çeviri süreci sırasındaki normlara göre değil, Otto Kade bakış açısından kalma “bildirişim kuramına” dayalı olarak sözcük düzeyinde aramıştır. Newmark’ın gerek “anlamsal” çeviriyle, gerekse “iletişim amaçlı” çeviriyle ilgili yorumları kaynak dil edincini geliştirmeye yöneliktir.” Çeviribilimci Alexandr D. Svejner’in sözcüğü sözcüğüne çeviri yönteminin tabandan yukarı çeviri sürecini etkileyeceği ve bunun da çeviriyi anlamsal ve edimsel bakımdan olumsuz yönde etkileyebileceği şeklindeki savına karşın, Newmark’ın doğruluk ve gerçeklikten yana olduğu düşüncesiyle öne sürdüğü şu sözler, onun için “sözcüğü sözcüğüne” ya da “sözdizimsel çeviriden” yana olduğunu açıklar:

Ben gerçek ve doğrudan yana bir kişi olarak “sözdizimsel çeviriden” yanayım, sanırım sözcükler kadar tümce ve metinlerin de bir anlamı var. Ortada anlamsal ve edimsel bir neden olmadıkça, sapma söz konusu olamaz, zaten böyle bir duruma binde bir rastlanır. (Yazıcı, 2005, s. 99)

İletişimsel çeviride ise bilgiyi erek kitleye indirgemek esastır. Bu bağlamda Newmark’a göre: “İletişimsel çeviri akademik amaçlıdır. Fransızca özgün yayını okuyup, bir türlü anlayamayana yardımcı olmaya çalışır. Çeviriyi doğal dile uyarlayıp, basite indirgeyerek ‘ileti’ üzerinde odaklanır” (Akt:Yazıcı, 2005, s. 100).

Bu bilgiler ışığında Newmark’ın V diyagramını yorumladığımızda anlamsal çeviri ve iletişimsel çevirinin esas alındığını gözlemlemekteyiz. Anlamsal çeviride kaynak dil kıstas alınırken, kaynak dile, gerek dilbilgisel gerekse sözdizimsel anlamda sadık kalınır. Buna karşılık iletişimsel çeviride erek dil kıstas alınır yani erek kitlenin anlayacağı şekilde çevirmence esnetilen dilbilimsel ve sözdizimsel kurallar mevcuttur. Çalışmamızda V diyagramı teorisine dahil edilebilecek aşağıdaki örneklere yer verilmiştir.

- *Büke* : İtibari danışman (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 43)
- *Taluy* : 7. Derece memurluk (Gogol, 2017, s. 25)
- *Gogol* : Титулярный советник (Васильевич Гоголь, 1977, s. 170)

Bu örnekte Gogol çevirisinde bu cümlelerin tam Türkçe karşılığı “9. dereceden danışman adayı” olarak çevrilmekle birlikte, *Büke* çevirisinde bire bir kaynak metnin çevirisi gözlemlenmekte, *Taluy* çevirisinde ise “7. Derece memurluk” şeklinde bir çeviriyle karşılaşmaktayız.

- *Büke* : Lanet leylek! (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 7)
- *Taluy* : Uğursuz, leylek bacaklı herif, (...) (Gogol, 2017, s. 5)
- *Gogol* : Проклятая цапля! (Васильевич Гоголь, 1977, s. 157)

Bu örnekte de kaynak dil çevirisi, “lanet balıkçıl” olarak karşımıza çıkarken; *Büke* çevirisi kaynak metinle eşdeğerlik göstermekte ancak *Taluy* çevirisinde, “Uğursuz, leylek bacaklı herif” şeklinde bir çeviriyle karşılaşmaktayız.

- *Büke* : Kâh deli danalar gibi koşturup duruyorsun kâh işleri şeytanın bile başa çıkamayacağı bir hale sokuyorsun, (...) (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 7)
- *Taluy* : Kalemde sersemce mekik dokuyup kâğıtları, evrakı birbirine katıyorsun (Gogol, 2017, s. 5).
- *Gogol* : Ты иной раз метаешься как угорелый, дело подчас так спутаешь, что сам сатана не разберёт, (...) (Васильевич Гоголь, 1977, s. 157)

Bu örnekte kaynak metinden Türkçeye çeviri karşılığı şu şekildedir: “*Sen bazen deli gibi koşturuyorsun ve bazen işleri öyle karıştırıyorsun ki, şeytanın kendisi bile çözemez.*” *Büke* çevirisinde, “*Kâh deli danalar gibi koşturup duruyorsun kâh işleri şeytanın bile başa çıkamayacağı bir hale sokuyorsun, (...)*” ifadesi yer alırken; *Taluy* çevirisinde, “*Kalemde sersemce mekik dokuyup kâğıtları, evrakı birbirine katıyorsun.*” Şeklinde iki farklı örnek gözlemlenmektedir.

Burada “V Diyagramı Teorisi”nin uygulanmasındaki amaç, gerek edimsel eşdeğerlik kuramı gereği gerekse deyiş kaymaları neticesinde oluşan erek cümlelerin kaynak metinle arasındaki farkı karşılaştırma yöntemiyle daha anlaşılır kılmaktır. Böylece, her iki çevirinin, Newmark’ın V Diyagramındaki anlamsal çeviri ve iletişimsel çeviri başlıklarından hangisine dahil edilebileceğini daha anlaşılır bir şekilde gözlemleyebilme ve karşılaştırma yapabilme olanağı bulunur.

Sonuç

Çeviri yaparken uygulanan birçok yöntem olmasına karşın her yöntemin tüm edebi eserlerde aynı oranda hedefe ulaşamayacağı incelenen örnekler neticesinde gözlemlenmiştir. Bazen edebi eserlerin edebi eser olmasını sağlayan şey, o eserin içinde barındırdığı olay örgüsü, konusu, karakterleri gibi etmenlerdir. Herhangi bir edebi eserin anlamsal olarak çok kapalı olması ya da aforizmalar içermesi o eserin bünyesiyle, olay örgüsüyle vs. uyum gösterdiği için onu edebi yapmaya yetecek nitelikte iken; bazı edebi türlerde olabildiğince açık ve anlaşılır olmak gerekir. Dilin de yaşayan, değişim ve gelişim gösteren bir varlık olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda eserin içeriğine, onun doğasına göre bir yaklaşım sergilememiz gerektiği örnekler neticesinde aşıkardır. Bu açıdan değerlendirdiğimizde Gogol'un eserlerinin genelde mecazlı ve eleştirel söylem tarzına sahip ve farklılık arz eden türler olduğunu söylemek mümkündür. Bu açıdan yazarın, görünmezinde vermek istediği mesajın ve okuyucuyu düşündürmeye sevk eden verilerin, çevirmen tarafından detaylı bir şekilde açıklığa kavuşturma çabasına girildiği zaman çevirinin anlam bütünlüğünün ve verilmek istenen mesajın okuyucuya ulaşmasının çok daha zor olduğu aşağıdaki örnek yardımıyla da gözlemlenmiştir.

- *Büke* : Benim Sofi giyinirken hep kızmasına karşın baloya gitmeyi çok seviyor (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 32).
- *Taluy* : Sofi balolara bayılır; yalnız giyinirken hep huysuzluk eder. İnsanların ne diye giyindiklerini anlamıyorum. Bizim gibi gezseler olmaz mı?.. Daha güzel, daha rahat bence (Gogol, 2017, s. 18)
- *Gogol* : Моя Софи всегда чрезвычайно рада ехать на бал, хотя при одевании всегда почти сердится (Васильевич Гоголь, 1977, s. 166).

Büke çevirisinin, Rusça kaynak metinle bire bir aynı olduğu ve kaynak metindeki ifadeyi erek kitleye olduğu gibi yansıttığı gözlemlenirken; Taluy çevirisinde kaynak metinde hiçbir şekilde yer almayan ifadeler yer almaktadır. Büke çevirisinde, Sofya'nın baloları sevmesine karşın baloya giderken giyinmekten rahatsızlık duyması durumu kaynak metne ilave bir kelime eklenmeden dile getirilirken, Taluy çevirisinde kaynak metinden 14 kelime daha kaynak dışı ve fazladan kullanılmıştır. Bu da eserin yapısının, çeviri yapılmadan önce analiz edilmesinin gerekliliğini kanıtlar niteliktedir. Kaynak metni erek metne çevirirken sadece gereksiz ya da eksik sözcük kullanımı değil yukarıdaki örneklerde gözlemlendiği üzere özne-fiil uyumsuzluğu, belirtisiz nesne kullanımı gibi dilbilgisel hatalarda deyiş kaymalarına sebep olan ve kaynak metni özünden uzaklaştıran etmenler olarak gözlemlenmiştir. Kaynak metnin erek kitleye vermek istediği mesajı doğru kanallarla okuyucuya iletmesi için, çevirmenin gerek dilbilgisel anlamda gerekse hissettirmek istenen duygunun okuyucuya kaynak metindeki haliyle bire bir yansıtılması hususunda profesyonelce bir yöntem belirlenmesinin

Koçer, Ş.

gerekliliği vurgulanmıştır. Ayrıca, incelenen eserin yapısının, çevirmence uygulanacak yönteme uygun zeminde olup olmadığının ayrıntılı bir şekilde incelenmesinin kaynak metnin özünü bozmamak açısından oldukça elzem olduğu görüşüne ulaşılmıştır.

Değerlendirme ve Tartışma

Çalışmada ele alınan her iki çeviride karşılaştırma yöntemiyle değerlendirilmiş ve bireysel deyiş kayması, türsel deyiş kayması ve edimsel eşdeğerlik kuramıyla yorumlanmış ve son olarak Newmark'ın "V Diyagramı" teorisiyle de pekiştirilmiştir. Çalışmaya bütünsel açıdan yaklaştığımızda deyişsel anlamda farklılıklar gözlenmekle birlikte, oluşan tüm bu farkların olumlu ve olumsuz yanlarına değinilmiş; birinci basamak olarak aşağıdaki örnekte bireysel deyiş kayması ele alınmıştır.

- *Büke* : Bugün olağanüstü bir macera yaşadım (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 7)
- *Taluy* : Bugün önemli bir olay oldu (Gogol, 2017, s. 5)
- *Gogol* : Сегодняшнего дня случилось необыкновенное приключение (Васильевич Гоголь, 1977, s. 157)

Bu örnekte Rusça kaynak metindeki "необыкновенное" sözcüğü olağanüstü manasına gelirken *Büke* çevirisi bu anlamı bire bir karşılamaktadır. Dolayısıyla *Büke* çevirisinin sözcüğü sözcüğüne çeviri olduğu söylenebilir. Buna karşın *Taluy* çevirisinde, bu ifadenin karşılığı önemli olarak kullanılmıştır. Ancak önemli kelimesi olağanüstü kelimesiyle aynı ifadeyi karşılamadığı için kaynak metnin özünden uzaklaşmıştır. Burada da *Taluy* çevirisinin bireysel deyiş kayması içerdiği ve erek kitle açısından kavram karmaşasına sebep olabilecek tarzda bir söylem içerdiğini söylemek mümkündür. Bu örnekle ilintili olarak ünlü çevirmen Alev K. Bulut'a göre,

Eş anlamlı sözcükler aynı nesneye ya da kavram işaret ederken bile farklı dünya görüşleri ve çağrışımsal anlamlar yükleyebilirler. Ulusalçı/milliyetçi, muhafazakar/tutucu, siyasi/politik sözcükleri eş anlamlı gibi dursalar da dönemsel olarak aynı içeriği ifade etmezler. Birinin yerine öbürünü kullanabileceğimizi söylemek basit anlamda bir eş anlamlı sözcük kullanma ya da öz Türkçe sözcük yeğleme durumu değildir. Dil masum değildir. Dil politiktir. Çünkü doğasından gelen bir etkileme amacı ve gücü vardır; çünkü dili kullananlar onu kendilerini ifade ederken dünya görüşlerini de iletme aracı olarak kullanırlar (K. Bulut, 2015, s. 30).

Yine diğer bir örnekte,

- *Büke* : Düzgün yazma işi sadece bir soyluya özgüdür (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 10)
- *Taluy* : Yazı yazmayı insanlar bile doğru düzgün beceremiyor, ancak soylu kişiler bu işin altından kalkabiliyor (Gogol, 2017, s. 7)
- *Gogol* : Правильно писать может только дворянин (Васильевич Гоголь, 1977, s. 159)

Kaynak metinde, düzgün yazma işinin sadece bir soyluya özgü bir davranış olduğundan bahsedilmiştir. *Büke* çevirisinde yine sözcüğü sözcüğüne çeviri yapılarak doğru bir girişimde

bulunulurken, Taluy çevirisinde bu cümleye ek olarak kaynak metinde yer almayan bir ifade olan “Yazı yazmayı düzgün insanlar bile beceremiyor” şeklinde bir ekleme yapılmıştır. Buradan yola çıkarak, kaynak dildeki eserin erek dile çevrilmesi neticesinde ilgili yapının erek kitle tarafından iyi ya da kötü, sade ya da karmaşık vb. olarak tanımlanması söz konusudur çünkü okuyucuya ne okuduğu sorulduğunda çevirmenin değil yazarın ismi söylenir. Dolayısıyla bu noktada en büyük görev çevirmene düşmektedir. İlgili örnekte Taluy çevirisine başka bir perspektiften bakıldığında ise çeviri neticesinde kaynak metnin özünden uzaklaşması durumu, çevirmenin, kaynak metnin yazarının benliğinin ötesine geçme kaygısı taşıması durumu gözlemlenmiştir. Bu durum ise Ayşe Ece’nin, Çevirmenin Yazar ve Kahraman Olarak Portresi adlı kitabında şu sözlerle aktarılır:

Karşılaştırmalı edebiyat alanında çalışan yazar ve araştırmacı Jon Thiem “The Translator as Hero in Postmodern Fiction” [“Postmodern Edebiyatta Çevirmen Kahramanlar”] başlıklı makalesinde yazarları romanlarında çevirmen kahramanlar yaratmaya yönelten etmenlerden birinin, yazarlık ile çevirmenlik, “ilk” ile “ikincil” yaratıcı eylem arasındaki sınırları çeşitli karmaşa ve karışıqlarla belirsizleştirme arzusu olduğunu belirtir. Thiem, yazarların çevirmen kahramanın yaşadığı “kimlik bunalımı”, kendi benliğini yazarlıkta silmesiyle başlayan varoluş endişesini, yazı yazmasını ama “asıl” yaratıcı olmadığını düşünerek sanatçı olamamanın verdiği acıyla kıvrınmasını, vb. ruh hallerini betimleyerek söz konusu sınırları aştıklarını vurgular. Sonuç olarak bu sınırların gerçek hayatta da sürekli aşıldığı, edebiyat çevirisinin kendisinin bir yazı yazma işi olduğu, üstelik tanınmış birçok yazarın çevirmenlikten yazarlığa geçtiği düşünüldüğünde tüm bu geçişliliğin ve belirsizliğin edebiyata yansımamış olmasını beklemek safsillik olur (Ece, 2016, s. 90).

Ancak ne var ki, çevirmenin yazarın önüne geçmesi kanımca, kaynak dilden çeviri yaparken erek dile çevrilemeyen ya da çevrilse dahi duygunun erek kitleye geçirilemediği durumlarda başvurulması gereken bir durumdur. Çünkü incelenen örneklerde ne ana dile çevrilince anlam ya da duygu kaybına uğrayacak bir öge ne de okuyucunun anlayamayacağı kadar karışık bir ifade söz konusudur. Bu yüzden ki çevirmenin yer yer kaydırma yapması bazı çeviribilimciler tarafından olumsuz değil aksine olumlu bir durum olarak karşılanırsa dahi bu yöntem gereğinden fazla başvurulması, kaynak metin ve erek metin okuyucularının eser hakkında farklı çıkarımlar yapmasına sebep olmaktadır. Bununla ilintili olarak, “Schleiermacher, yazarın okura götürülmesi ve okurun yazara götürülmesi şeklinde iki yöntemden söz eder. Sanat metinleriyle bilim metinlerinde tutulacak yolun, okurun yazara götürülmesi olduğunu düşünür” (Göktürk, 2016, s. 19-20).

Buradan da anlaşılacağı üzere, özellikle yabancı dilden çevrilen eserlerde amaç, Schleiermacher’in de dediği gibi ne bir eksik ne bir fazla okuyucuyu yazara götürmek olmalıdır.

İkinci basamakta türsel deyiş kaymasıyla ilgili örneklere değinilmiştir.

- *Büke* : Gorohovaya sokağını geçtik, Meşçanskaya’ya oradan da Stolyarnaya’ya döndük, sonunda Kukuşkin Köprüsü’ne yöneldik ve büyük bir evin önünde durduk (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 11)

- *Taluy* : Gorohovaya sokağından Meşçanskaya'ya oradan da Stolyarnaya'ya saptılar. Sonunda Kukuşkin Köprüsünün karşısındaki büyük bir binanın önünde durdular (Gogol, 2017, s. 8)
- *Gogol* : Перешли в Гороховую, поворотили в Мещанскую, оттуда в Столярную, наконец к Кокушкину мосту и остановились перед большим домом (Васильевич Гоголь, 1977, s. 159)

Örnekte görüldüğü üzere, özne yüklem uyumsuzluğu cümlenin anlamında bozulmaya yol açmış ve türsel bir deyiş kaymasına neden olmuştur. Her iki çeviride; *durduk, döndük, geçtik* ve *durdular, döndüler, geçtiler* geçmiş zamanlı fiilleri farklı kişileri nitelediği için anlam tamamen değişmektedir. Būke çevirisinde, şemsiyesini açıp bayanların peşine takılan kişi sanki bir süre sonra onların yanına dahil olmuş ve büyük binanın önünde hep birlikte durmuşlar, köprüden hep birlikte geçmişler gibi bir izlenim yaratmaktadır. Taluy çevirisinde ise kadınlar, bir yerden bir yere geçerken, dönerken ve büyük bir evin önünde dururken tüm bu eylemler yapılırken arkada takip eden birisi varmış izlenimi yaratılmıştır. Bu bağlamda türsel anlamda bir deyiş kayması söz konusudur. Kanımca bu sorun gerekli yerlerde şahıs zamiri kullanılarak önlenebilir ya da şahıs zamirine gerek duyulmaksızın kaynak metindeki şahısların yer tayini ayrıntılı bir şekilde tespit edilerek bu sorunun önüne geçilebilirdi. Yine bir başka örnekte türsel deyiş kayması hatası şu şekilde ele alınmıştır:

- *Būke* : Çoktan dokuz olduğunu duyunca aceleyle giyinmeye başladım (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 7)
- *Taluy* : 10' u çoktan geçtiğini duyunca aceleyle kalktım, giyindim (Gogol, 2017, s. 5)
- *Gogol* : Услышавши, что уже давно было десять я поспешил поскорее одеться (Васильевич Гоголь, 1977, s. 157)

Burada zamansal anlamda bir kavram karmaşası bulunmaktadır. Kaynak metinde “Saatın çoktan on olduğunu duyunca aceleyle kalktım ve hemen giyindim” şeklinde bir cümle söz konusudur. Bu doğrultuda saatin 10'u çoktan geçmiş olması ve uzun bir zaman ibaresini kapsayan “çoktan” kelimesinden dolayı saatin artık 11'e doğru ilerlemesi anlaşılmaktadır. Bu aşamadan sonra ise, aceleyle kalkmak ve hızlıca giyinmek gibi bir durum söz konusu olmuştur. Buradan hareketle Būke çevirisinde saatin çoktan dokuz olması ifadesi kaynak metinle birbirine zıt ifadelerdir. Bu bağlamda erek kitlenin her iki çeviriyi okuması neticesinde kaynak dildeki yazarın zaman kavramı olarak ne kastetmek istediğini anlayamaması ya da hangi çevirmenin kaynak metni doğru çevirdiğini sorgulamasına yol açacaktır. Bu da zamansal anlamda dolayısıyla konunun çatısında bir problem olduğunu ve türsel bir deyiş kayması olduğunu kanıtlar niteliktedir. Buna ek olarak her ne kadar deyiş kayması yoluna başvurmak, tarihte çeviribilimiyle ilgilenen ilk insanlardan olan Cicero ve

Hieronimus' a göre metni zenginleştirmek gibi olumlu anlamlar ifade etse de bu örnekte görüldüğü üzere bazen kaynak metne bağlı kalmak okuyucuda kafa karışıklığına sebep olmamak için elzemdir.

- *Büke* : Burnu altından yapılmamış ya, aynı benimki aynı başkalarınınki gibi; burnu ile yemek yemiyor ya (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 37).
- *Taluy* : Burnu ağzının altında değil; herkes gibi ağızıyla yemek yiyip öksürür (Gogol, 2017, s. 23).
- *Gogol* : *Ведь у него же нос не из золота сделан, а так же, как и у меня, как и у всякого; ведь он им нюхает, а не ест, чихает, а не кашляет* (Васильевич Гоголь, 1977, s. 168).

Yukarıdaki örnekte kaynak metinde “*Burnu altından yapılmamış ya aynı benim gibi diğer insanlar gibi kokluyor, hapşırıyor, öksürüyor*” şeklinde bir ifade bulunurken *Büke* çevirisi de kaynak metinle paralellik göstermektedir. Ancak buna karşın *Taluy* çevirisindeki ifade kaynak metinden tamamen farklıdır. Zira burnun altından yapılması ve burnun, ağzın altında olması birbirinden tamamen farklıdır. Eserdeki mevzu bahis kişinin burnunun altından yapılmış olması, o kişinin sosyal statü açısından birtakım ayrıcalıklarının olduğu anlamına gelirken; burnun, ağzın altında olması, diğer tüm insanlardan her anlamda farklı ve ulaşılmaz olduğu manasına gelir. Dolayısıyla yine bir kaynak metin cümlesinden iki farklı çıkarım yapılması dolayısıyla türsel deyiş kayması söz konusudur denilebilir.

Üçüncü basamakta ise yukarıda incelenen edimsel eşdeğerlik kavramı doğrultusunda kullanılan örnekler incelenmiştir.

- *Büke* : Ne olduğunu şeytan bilir (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 51)
- *Taluy* : Şeytanın içinden çıkamayacağı bir şey vardı (Gogol, 2017, s. 28)
- *Gogol* : Было чёрт знает что такое (Васильевич Гоголь, 1977, s. 173)

Bu örnekten yola çıkarak Türk kültüründe, insanların içinden çıkamayacağı komplike bir durumda ya da öngörülemeyen bir durum söz konusu olduğunda “Ne olduğunu Allah bilir” şeklinde bir söylem vardır ve bu söyleme eşdeğer olarak *Taluy* çevirisinde, değil insanın şeytanın dahi içinden çıkamayacağı bir durumdan söz edilmiştir. Buna karşılık *Büke* çevirisinde sözcüğü sözcüğüne çeviri söz konusudur. Buradan da anlaşılacağı üzere *Taluy* çevirisinde, kültürel öğelerin denkleştirilmesi ya da indirgeme kaygısı güdülerek erek kitle odaklı bir yaklaşım sergilenmesi dolayısıyla edimsel eşdeğerlik gözlemlenmiştir. Yine bu örneğe istinaden çok bilinen bir İngiliz söylemi olan “*it’s raining cats and dogs*” ifadesi, yağmurun şiddetli bir şekilde yağması durumunda kullanılmakla birlikte, “*it’s raining cats and dogs*” cümlesini erek dile sözcüğü sözcüğüne çevirdiğimizde “*kediler ve köpekler yağıyor*” şeklinde bir çeviri elde etmiş oluruz ki bu çevirinin mantık açısından hiçbir anlamı

yoktur. Bununla birlikte olumlu bir eşdeğerlik yöntemi uygulamak açısından erek kitlenin kültürüne en yakın anlamında çeviriye başvurulur bu durumda Türk kültüründe suyun durağan olmaması, daima akmayı, tazelenmeyi temsil etmesi gereği böyle bir durumda “*bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor*” şeklinde bir ifade oldukça yerinde bir edimsel eşdeğerlik kullanım örneği olarak kabul görmektedir.

- *Büke* : Fransız kralının burnunun altında bir şiş olduğunu biliyor musunuz? (Vasilyeviç Gogol, 2018, s. 64)
- *Taluy* : Cezayir beyinin burnunun altında kocaman bir ben varmış!.. (Gogol, 2017, s. 33)
- *Gogol* : А знаете ли, что алжирского дея под самым носом шишка? (Васильевич Гоголь, 1977, s. 166)

Yukarıdaki örnekte ise kaynak metnin dilindeki çeviri tam olarak “*Cezayir Beyi*” şeklinde olmakla birlikte *Büke* çevirisi eserin dipnotunda, 1835 baskısındaki bu ifadenin: “*Bu arada, Cezayir Beyi’nin burnunun altında bir şiş olduğunu biliyor musunuz?*” şeklinde bir bilgilendirme yer almasına rağmen yine de Fransız kralı olarak çevrilmesi söz konusudur. Buna karşılık *Taluy* çevirisi ise kaynak metindeki ifadenin aynısını kullanmayı tercih etmiştir. Burada neden bu kadar farklı iki çevirinin olduğuna dair göreceli yorumlar söz konusu olsa da kısmen doğru olan ifadenin, *Taluy* çevirisi olduğu söylenilebilir. Çünkü *Cezayir* kelimesini Fransız kelimesiyle değiştirmenin neticesinde milli bazı unsurların küçültülmesi ya da yüceltilmesi gibi çıkarımlar yapılması ihtimali söz konusudur. Halihazırda *Cezayir* adında bir ülke var iken Fransa’nın, *Cezayir*’ in ikamesi olarak kullanılması her iki çeviriyi okuyan bir okuyucu için kafa karıştırıcı bir ayrıntıdır. Öte yandan erek kitleden seçilmiş iki kişinin ayrı ayrı *Büke* ve *Taluy* çevirisini okuduklarında her iki çevirmenin eserlerinde bahsedilen mekân kavramı dolayısıyla olay örgüsünün geçtiği yer hususunda algı yanılmasına kapılmaları, dolayısıyla da yanlış çıkarımlar yapmaları muhtemeldir. Bunun yanı sıra okuyucunun, çevirmenin gerek siyasi gerek psikolojik olarak kendi yorumunu kattığını düşünmesi durumu söz konusudur ki bu da oldukça açık bir dille anlatılmış bir eserin doğruluğunun tartışılabilir olması önyargısını barındırmaktadır. Ayrıca, kaynak metinde yer alan “*шишка (şiş)*” sözcüğü, *Büke* çevirisinde kaynak metinle bire bir aynı anlamda kullanılmış fakat, *Taluy* çevirisinde “şiş” sözcüğü “*ben*” olarak kullanılmıştır ancak “şiş” ve “ben” oluşumları, insan vücudunun fizyolojik yapısından kaynaklanan ve gerek doğuştan gelen gerek sonradan oluşan görsel ya da anatomik unsurlardır dolayısıyla her iki kavram da birbirinin yerine kullanılamayacak kadar farklıdır. Bir önceki örnekte *Taluy* çevirisinin ‘kısmen’ doğru olduğunun belirtilmesi de ilgili örnekteki “şiş” ve “ben” karmaşasından ileri gelmektedir.

Tüm bu veriler ışığında çalışmayı bir bütün olarak ele aldığımızda ise, Taluy çevirisinde genel olarak çevirmenin kendi yorumunu katması durumu söz konusu iken; Büke çevirisinde ekseriyetle kaynak metne sadık kalma ve sözcüğü sözcüğüne çevirinin yoğunlukta olduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda incelenen kaynak metnin dilinin sade olması ve kaynak metin yazarının edebi dilinin özellikleri de göz önüne alındığında Büke çevirisinde yerinde bir yöntem uygulandığı gözlemlenmiştir.

Kaynakça

Aytaç, G. (2016). *Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi*. Ankara: Doğu Batı Yayınları.

Ece, A. (2016). *Çevirmenin Yazar ve Kahraman Olarak Portresi*. İstanbul: Çeviribilim.

Fakibaba, E. (Dü.). (2016, Eylül 18). *Bir Delinin Hatıra Defteri ve Türk Tiyatrosundaki Yeri - Ne Okuyorum?* (C. Almaz, Prodüktör) 02 02, 2019 tarihinde Ne Okuyorum?: <https://http://www.neokuyorum.org/> adresinden alındı

Gogol, N. V. (2017). *Bir Delinin Hatıra Defteri* (28 b.). (N. Yalaza Taluy, Çev.) İstanbul: Varlık Yayınları.

Göktürk, A. (2016). *Çeviri: Dillerin Dili*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

K. Bulut, A. (2015). *Tercüme Hatası*. İstanbul: Çeviribilim.

Nihal Yalaza Taluy | Onk Ajans. (1959). (O. N. Karaca, Prodüktör) Mart 02, 2019 tarihinde Onk Ajans: <http://www.onkajans.com> adresinden alındı

Nikolay Vasilyeviç Gogol Eserleri | idefix. (1996, Mart 03). 03 12, 2019 tarihinde İdefix: <https://www.idefix.com> adresinden alındı

Rifat, M. (2008). *Çeviri Seçkisi 2 Çeviri(bilim) Nedir?* İstanbul: Sel Yayıncılık.

Tahir Gürçağlar, Ş. (2016). *Çevirinin ABC'si*. İstanbul: Say Yayıncılık.

Troyat, H. (2000). *Gogol*. (B. Kösemihal, Çev.) İstanbul: Multilingual.

Üçgül, S. (2018). Çeviride Sözdizimi Sorunları: Türkçede Nikolay Gogol'ün "Palto"su. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 7(51), 1463-1472.

Vasilyeviç Gogol, N. (2018). *Bir Delinin Hatıra Defteri*. (S. Üçgül, Dü., & U. Büke, Çev.) İstanbul: Koridor Yayıncılık.

Yazıcı, M. (2005). *Çeviribilimin Temel Kavram ve Kuramları*. İstanbul: Multilingual.

Коґер, ҫ.

Васильевич Гоголь, Н. (1977). *Собрание Сочинений Том Третий Повести*. Москва:

Художественная Литература.

Extended Abstract

Introduction

In this study, two different translations which are examined by comparative method are emphasized, and these translations are examined comparatively and the operant equivalence theory and interpretive methods are taken as criteria. In addition, individual and species-specific shifts have been mentioned comparatively. In this study, Nihal Yalaza Taluy and Uğur Büke translations of Gogol's source text, "Memories of a Madman 1, were analyzed extensively by using the theory of individual and genre shift, operant equivalence theory and finally "V Diagram" met theory. When the expressions used by the translators are viewed from the front of the mass, the pros and cons of the fact that they show no identity with the source text or are not parallel to the source text semantically and syntactically are explained with examples.

These methods, which are used as analyzers in the following parts of the study, are interpreted in detail in the related study by Newmark's, "V Diagram" theory. In the light of all this information, problems such as the shift of meaning and the shift of meaning caused by the discursive difference between the source text and the target text are observed.

Individual expression shift is the state of translation of the translator from the expression in the source text originating from his / her own language choice. In other words, it is a situation that may arise from the translator's personal habits, character structure or preferences. In this case, the translator prefers to use his imagination instead of selecting one-to-one or close meaning of the relevant text, and he wants to add emotion by using different concepts instead of using one-to-one concepts in the source text. Derivative shift is a general type of shift. In this context, the method used by the translator to translate the source text can generally be included in two groups. Interpretation or translation into the word to word has been adopted. Both methods were examined in the V Diagram. The operative equivalence theory can be said to be a mechanism that will reduce the source information by using various methods. According to Newmark's V diagram, semantic translation and communicative translation are taken as a basis and semantic language is taken into consideration in semantic translation and grammatical and syntactically meaningful, whereas in linguistic and syntactic rules, translation language is taken into consideration in communicative translation. it is available.

Discussion

Although we have approached the study from a holistic point of view, we have pointed out the positive and negative aspects of all these differences. In the following example as a first step, the individual phrase shift is discussed.

- Büke: I had an extraordinary adventure today (Vasilyeviç Gogol, 2018, p. 7)

• Taluy: Today it was an important event (Gogol, *Memories of a Madness*, 2017, p. 5)

• Gogol: Сегодняшнего дня случилось необыкновенное приключение (Gogol, Интернет библиотека- Алексея Комарова, 1996)

In this example, the underlined expression in the Russian source text means extraordinary, while the translation of Būke meets the meaning. Therefore, it can be said that the translation of the word Būke into the word. In contrast, in Taluy's translation, the equivalent of this expression was used. However, since it does not meet the same word with the word X extraordinary and the word Y extraordinary, the origin of the text has been removed. Here, it is possible to say that the translation of Taluy contains an expression of individual expression and a discourse that can lead to confusion in terms of concept. According to this example, according to Alev K. Bulut,

Synonyms, even when pointing to the same object or concept, can have different worldviews and associative meanings. Nationalist / nationalist, conservative / conservative, political / political words as synonymous with the same content does not express periodically. To say that we can use one instead of one is not simply the use of a synonym word or self-referencing. Language is not innocent. Language is political. Because it has an influence and power to influence nature; because the language users use it as a means of conveying their world views as they express themselves (K. Bulut, 2015, p. 30).

Result

• Būke: Do you know that the French king has a skewer under his nose? (Vasilyevich Gogol, 2018, p. 64)

• Taluy: I have a big one under the nose of the Algerian brain! .. (Gogol, *Memoire of a Madness*, 2017, p. 33)

• Gogol: А знаете ли, что у алжирского дея под самым носом шишка? (Gogol, Интернет библиотека- Алексея Комарова, 1996)

Again in this example, the translation in the language of the source text is exactly the shape of the Algerian Bey. However, in the translation of Būke, this expression was translated into French King, while the translation of Taluy preferred to use the same expression in the source text. Although there are relative considerations about why there are so many different translations, I would suggest that the correct one is Taluy translation. Because changing the word Algeria to the French word is a big enough confusion to underestimate some of the elements of the nationality, or perhaps to cause the translator to be perceived as racist. While there is currently a country called Algeria, the use of France as a substitute for Algeria is a confusing detail for a reader who reads both translations. On the other hand, when the two selected people from the target mass read the translation of Būke and Taluy separately, it is possible for both translators to be misinterpreted in the sense of space mentioned in the work of the interpreter, thus making false inferences. In addition, the reader is convinced that the

translator both politically and psychologically adds to his own interpretation, in such a way that he is exposed to a very transparent and clear language; the encounter with such a prejudice is likely to disrupt the recognition of the work and even its image in the literary framework. In the light of all these data, when we consider the study as a whole, in the translation of Büke, the use of translation to the source text and the translation into the word are mostly; In the translation of Taluy, the translator has generally included his / her own interpretation. Therefore, in order for the source text to convey the message it wants to give to the target audience to the reader with the right channels, it is essential for the translation to determine a professional way of reflecting the emotion, both in grammatical sense and to the reader, as reflected in the source text. The fact that the source text moves away from its essence has been observed when the translator is concerned about moving beyond the author's self. In this case, Ayşe Eceindas, *The Portrait of the Translator as Author and Hero*, is quoted as follows:

Jon Thiem, a writer and researcher in the field of comparative literature, is one of the factors that led the authors to create heroes in her novels in her article, *The Translator as Hero in Postmodern Fiction*. It states that there is a desire to obscure the boundaries between various confusion and confusion. It is stated that the author's crisis of identity experienced by the translator's hero, writes his concern about existence, starting with the erasure of his own self in his author, but writhing with the pain caused by his inability to be an artist by thinking that he is not writer by emphasizing their moods. As a result, it is naïve to expect that these boundaries are constantly exceeded in real life and that literature translation itself is a writing job, and that many of the well-known authors have changed from translation to writing, and that all this permeability and uncertainty are not reflected in literature (Ece, 2016, p. 90).

However, this method, in my opinion, is a method which should only be applied in cases where the emotion cannot be passed to the target population even when translated or translated from the foreign language. Because in this sentence, when translated into the mother tongue, it is not an element that will lose meaning or emotion, nor is it a mixed expression that the reader cannot understand. That is why, the translator does not scroll in a negative way, rather than a negative, even if this is done too much, it is harmful enough for the reader to make a different inference with the reader who reads the original text from the original (or literally). In connection with this, Schleiermacher refers to two ways of taking the writer to the reader and taking the writer to the writer. He thinks that the way to be kept in science texts with art texts is to take the reader to the author (Göktürk, 2016, pp. 19-20).